

Tilburg University

Hoe de Brexit de jaarverslaggeving raakt

van der Tas, Leo; van Duuren, Roy; Boeijink, Miquel

Published in:
Inform

Publication date:
2019

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van der Tas, L., van Duuren, R., & Boeijink, M. (2019). Hoe de Brexit de jaarverslaggeving raakt. *Inform*, 40-43.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hoe de **Brexit** de jaarverslaggeving raakt

Roy van Duuren MSc, drs. Miquel Boeijink RA en prof. dr. Leo van der Tas RA

Het Verenigd Koninkrijk stapt op enig moment uit de Europese Unie, en wellicht ook uit de Europese Economische Ruimte. Na uitstel staat de uittreding nu vast op uiterlijk 31 oktober 2019. Hoe is nog onduidelijk. Daarom kampen ondernemingen met grote onzekerheid, ook over de (tussentijdse) jaarrekening. In dit artikel staan we stil bij een aantal relevante verslaggevingsaspecten en acute schattingsonzekerheden.

De afgelopen tijd zijn Nederlandse ondernemingen met activiteiten in of met het Verenigd Koninkrijk (VK) vaak geïnformeerd over de organisatiebrede consequenties van de Brexit. Er zijn talloze onzekerheden, bijvoorbeeld over handelsbarrières, veranderende wetgeving of vrij verkeer van personen en goederen. Ook de afdeling externe verslaggeving van ondernemingen ontkomt niet aan de gevolgen van de Brexit.

In het artikel 'Brexit: verslaggeving in onzekere tijden' (Inform, juli 2017) vroegen we al aandacht voor:

- ▶ een adequate toelichting van de risico's en onzekerheden als gevolg van de Brexit; en
- ▶ de informatiewaarde van deze toelichtingen, zowel in het bestuursverslag als in de jaarrekening.

Deze punten blijven onverminderd van kracht. De uittreding van het VK is uitgesteld, maar komt op enig moment weer dichterbij. Daarom wordt het steeds belangrijker om nu ook bij het opnemen en waarderen van activa en verplichtingen in de (tussentijdse) jaarrekening rekening te houden met de Brexit. In dit artikel

staan we allereerst stil bij een aantal formele verslaggevingsaspecten. Vervolgens focussen we op drie acute schattingsonzekerheden in de (tussentijdse) jaarrekening, en wel over het opnemen en waarderen van:

- ▶ belastingen naar de winst;
- ▶ hedge-accounting; en
- ▶ goodwill.

Dit artikel geeft de stand van zaken medio april 2019 weer.

Formele verslaggevingsaspecten

Het doel van de Europese IFRS-verordening is een betere vergelijkbaarheid van de geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde ondernemingen in de Europese Unie (EU). Met de uittreding van het VK rijst de vraag: is IFRS, zoals goedgekeurd door de Europese Unie (EU-IFRS), nog van toepassing in het VK? Wat zijn de gevolgen voor Nederlandse en Engelse vrijstellingen? En welke implicaties heeft dit voor Nederlandse ondernemingen?

Is EU-IFRS nog van toepassing in het VK?

De Financial Reporting Council, de regelgever in het VK, waar- schuwde al voor de gevolgen van de Brexit op de toepassing van verslaggevingsstandaarden¹. Een direct gevolg van de uittreding is dat ondernemingen in het VK niet langer EU-IFRS kunnen toepassen. Dit geldt voor jaarrekeningen waarvan het boekjaar is aangevangen na de uittredingsdatum. EU-IFRS geldt nog wel voor jaarrekeningen waarvan het boekjaar is aangevangen voor de uittredingsdatum.

Via een wijziging in de verslaggevingsregels in het VK is geregeld dat EU-IFRS wordt vervangen door IFRS, zoals goed- gekeurd door het VK (UK-IFRS). Het startpunt van UK-IFRS is de op dat moment geldende EU-IFRS. Dit is inclusief de bestaande EU *carve-out* en *top-up* en (nog) niet goedgekeurde standaarden en interpretaties. Het VK richt een eigen orgaan op dat zal zijn belast met het goedkeuringsproces van IFRS, zoals toegepast in het VK.

Welke Nederlandse ondernemingen moeten rekening houden met mogelijke wijzigingen in de verslaggevingsregels in het VK?

- ▶ ondernemingen met dochters in het VK;
- ▶ beursgenoteerde ondernemingen, met zowel een beursnotering in Nederland als in het VK; en
- ▶ dochters van ondernemingen in het VK.

Een Nederlandse dochter van een onderneming in het VK moet alert zijn op eventuele wijzigingen in de grondslagen voor de groepsrapportages aan deze moeder. Daarnaast kan haar eigen jaarrekening worden geraakt door de verslag- gevingsaspecten die we hierna behandelen.

Groepsvrijstellingen niet meer van kracht

Zo gauw het VK uit de EU (en wellicht ook uit de Europese Economische Ruimte) treedt, kunnen Nederlandse dochters van ondernemingen in het VK geen gebruik meer maken van de groepsvrijstelling van artikel 2:403 BW. Tenzij in de uittredings- overeenkomst een overgangsbepaling komt, of het anders wordt geregeld. Dit wetsartikel stelt Nederlandse dochters, waarvan de moeder een aansprakelijkheidsverklaring heeft gedeponeerd, vrij van het opstellen en deponeren van een jaar- rekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Voor deze groepsvrijstelling moet de geconsolideerde jaarrekening van de moeder worden opgesteld volgens de geldende wetgeving, in overeenstemming met EU-IFRS of de EU-richtlijn jaarrekening.

Met de uittreding van het VK kunnen moeders in het VK niet meer aan dit vereiste voldoen. Daarom moeten hun Nederlandse dochters zelfstandig een jaarrekening opstellen en deponeren, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Ook het VK heeft gebruikgemaakt van de optie in de EU-richtlijn jaarrekening om de groepsvrijstelling ter beschikking te stellen aan dochters in het VK van ondernemingen uit de EU. Dit betekent dat dochters in het VK van Nederlandse ondernemingen ook niet langer gebruik kunnen maken van deze vrijstelling. Ook hier geldt: tenzij in de uittredingsovereenkomst een overgangsbepaling komt, of het bij wet anders wordt geregeld.

Nederlandse tussenhoudstervrijstelling voorlopig van toepassing

De gevolgen van de Brexit voor het toepassen van vrijstellingen vanwege het tussenhoudsterregime zijn waarschijnlijk beperkter. De tussenhoudstervrijstelling, zoals geregeld in artikel 2:408 BW, stelt een Nederlandse tussenhoudster vrij van het opstellen (en deponeren) van een geconsolideerde jaarrekening. Voorwaarde is dat de geconsolideerde jaarrekening van de moeder wordt opgesteld volgens de EU-richtlijn jaarrekening of op gelijkwaardige wijze. De veronderstelling dat de verslaggevingsstandaarden in het VK voldoen aan de gelijkwaardigheidseis lijkt op korte termijn onverminderd van kracht. Maar op langere termijn is dat misschien onzekerder. De komende tijd raden wij Nederlandse tussenhoudsters van ondernemingen in het VK aan de ontwikke- lingen in de verslaggevingsstandaarden nauwgezet te volgen.

¹ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/780885/accounting-if-theres-no-brexit-deal-letter-21-february-2019.pdf

Schattingonzekerheden

In de jaarrekening moet een toelichting komen over de gemaakte oordelen, schattingen en veronderstellingen over de toekomst. Denk aan de continuïteitsveronderstelling, de keuze van de functionele valuta en andere, belangrijke vormen van schattingonzekerheden, zoals veroorzaakt door de Brexit.

Ondernemingen moeten beoordelen of de Brexit gevolgen heeft voor het opnemen en waarderen van activa en verplichtingen, en de verwachte effectiviteit van hedgerelaties. Veranderende wet- en regelgeving, economische omstandigheden en onzekerheden kunnen tenslotte leiden tot veranderingen, bijvoorbeeld, in verwachte kasstromen. Maar denk ook aan fluctuaties in de markttrente, en in krediet-, liquiditeits-, markt- en renterisico's en - als gevolg hiervan - in de risico-opslagen. Het is belangrijk dat, waar nodig, de onderneming informatie geeft over de toegepaste waarderingstechnieken en inputs bij de waarderings. Daarbij kan het nuttig zijn een sensitiviteitsanalyse op te nemen.

De effecten van de Brexit op de financiële verslaggeving hangen voor een groot deel af van de inhoud van de uittredingsovereenkomst en de (handels)overeenkomsten die de relatie tussen het VK en de EU regelen. Leiden de nieuwe (handels)overeenkomsten tussen het VK en de EU tot aanzienlijke wijzigingen in de bedrijfsactiviteiten van ondernemingen? Dan kan het effect op de financiële resultaten en de positie van ondernemingen - en hiermee op de financiële verslaggeving - ook aanzienlijk zijn. Voor drie specifieke onderwerpen werken we dit uit.

Belastingen naar de winst

De Brexit heeft mogelijk veel gevolgen voor het verwerken van belastingen. Denk aan onzekerheden over het opnemen en waarderen van latente belastingvorderingen en -verplichtingen. Voor het opnemen van latente belastingvorderingen moet sprake zijn van voldoende toekomstige winsten en andere te verrekenen voordelen. Prognoses over de waarschijnlijkheid van deze toekomstige, fiscale winsten dienen rekening te houden met de onzekerheden rondom de Brexit. Ondernemingen moeten hun verwachtingen bijstellen, bijvoorbeeld door marktvolatiliteit, toegenomen onzekerheden of strategische beslissingen. Dit kan tot een afwaardering van een eerder opgenomen belastingvordering leiden. Met andere woorden, door de Brexit moeten ondernemingen de aannames heroverwegen.

Hoe moeten ondernemingen acute en latente belastingposities waarderen? Dit gebeurt op basis van de belastingwetgeving en

fiscale voorschriften, zoals vastgesteld vóór of op de balansdatum of waartoe materieel al op balansdatum is besloten. Mogelijke aanpassingen in fiscale wetten, voorschriften en verdragen kunnen implicaties hebben voor de waardering van de belastingposities. Bijvoorbeeld, een aanpassing in de tarieven voor de vennootschapsbelasting in het VK kan direct effect hebben op de waardering van de belastingposities van een dochter in het VK.

De Brexit kan ook zijn weerslag hebben op belastingvrijstellingen en -verlagingen die voortkomen uit EU-wet- en regelgeving. Zo kan een dochter in het VK, waarvan de dividenduitkeringen voorheen vrijgesteld waren, te maken krijgen met bronbelasting. Dit is vooral relevant voor Nederlandse ondernemingen die aanzienlijke bedragen aan niet-uitgekeerde resultaten in een dochter in het VK hebben.

Hedge-accounting

Ondernemingen die kasstroomhedge-accounting toepassen, moeten de waarschijnlijkheid van toekomstige kasstromen in een afgedekte hedgerelatie - en hiermee de effectiviteit van deze hedgerelatie - continu beoordelen. Dit geldt ook voor ondernemingen die hedge-accounting op netto-investeringen in dochters in het VK toepassen.

Een nieuwe handelsovereenkomst tussen de EU en het VK kan een onderneming dwingen de voorwaarden van bestaande operationele, financiële of niet-financiële contracten, die deel uitmaken van een hedgerelatie, te wijzigen. Als contracten heronderhandeld worden, kan dit de effectiviteit van een hedgerelatie raken. Zo kan het aanpassen van het afwikkelmoment of de omvang van een termijncontract leiden tot ineffectiviteit. Dit geldt ook voor een mogelijk uitstel van afgedekte kasstromen. Het niet langer verwachten van kasstromen kan leiden tot herbalancering van de hedgerelatie of beëindiging van hedge-accounting. Bijvoorbeeld als een Nederlandse onderneming, die het valutarisico op toekomstige verkoopcontracten in Britse ponden heeft afgedekt, niet langer voldoende contracten en kasstromen in Britse ponden verwacht.

Zo kunnen ondernemingen, als onderdeel van een strategie-wijziging door de Brexit, het kapitaal uit een dochter in het VK terugtrekken. Als dat kapitaal kwalificeert als uitbreiding van een netto-investering waarop hedge-accounting wordt toegepast, kan dit leiden tot ineffectiviteit van de hedgerelatie.

Ten slotte zijn er andere onzekerheden en marktvolatiliteit, die een negatieve weerslag kunnen hebben op de effectiviteit van

een hedgerelatie. Denk aan een verslechtering van de kredietkwaliteit van de tegenpartij in het VK of een aanpassing in de reële waarde van een afgedekt instrument, bijvoorbeeld door een toegenomen liquiditeitsrisico in het VK.

De genoemde ineffectiviteit wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening en kan leiden tot volatiliteit in de resultaten.

Goodwill

De uittreding legt een vergrootglas op de terugverdien capaciteit van activa, en de eventueel daarmee samenhangende bijzondere waardeverminderingen. Hier gaan we expliciet in op de mogelijke gevolgen van de Brexit op de waardering van goodwill.

Onder IFRS moet een onderneming minimaal jaarlijks een test uitvoeren op bijzondere waardeverminderingen van kasstroomgenererende eenheden waaraan goodwill is toegerekend.

Dutch GAAP kent zo'n jaarlijkse verplichting niet, maar schrijft een stelselmatige afschrijving van goodwill over de economische levensduur voor. Wel verplichten zowel IFRS als Dutch GAAP een test zo gauw er indicaties voor een bijzondere waardevermindering zijn onderkend.

De Brexit kan verschillende implicaties hebben voor de waardering van goodwill. Ondernemingen moeten wellicht strategische of operationele beslissingen nemen, die effecten hebben op de verwachte toekomstige kasstromen. Zo kunnen inperkingen van verwachte kasstromen uit een dochter in het VK, (onderdeel van) een kasstroomgenererende eenheid, invloed hebben op de realiseerbare waarde van die eenheid.

Houd voor de berekening van de realiseerbare waarde ook rekening met de toepassing van vreemde valuta. Als de valuta van de goodwill en de kasstromen niet dezelfde is, kunnen fluctuerende wisselkoersen resulteren in een bijzondere waardevermindering van goodwill. Een daling van de koers van het Britse pond kan invloed hebben op de omvang van de verwachte toekomstige kasstromen uit activiteiten in het VK.

Bovendien kunnen gewijzigde marktrentes of risico-opslagen resulteren in wijzigingen in de disconteringsvoet, en hiermee in de realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid.

Vooraf ondernemingen met kasstroomgenererende eenheden met een geringe *headroom* moeten extra aandacht hebben voor de gevolgen van de Brexit. Hierbij kan een sensitiviteitsanalyse belangrijk zijn.

Onder Dutch GAAP kan de uittreding een (in)directe aanwijzing zijn voor een herbeoordeling van de afschrijvingsperiode of -methode van de goodwill.

Aandachtspunten cfo en financiële afdeling

In dit artikel vragen wij aandacht voor de financiële verslaggeving in een onzeker Brexit-tijdperk. Daarom delen we graag enkele belangrijke aandachtspunten voor de cfo en het hoofd van de financiële afdeling. Anticipeer op de gevolgen van:

- ▶ de uittredingsovereenkomst;
- ▶ (handels)overeenkomsten die de toekomstige relatie tussen het VK en de EU regelen;
- ▶ gewijzigde belastingwetten, -regelgeving en -verdragen; en
- ▶ gewijzigde wet- en regelgeving voor financiële verslaggeving.

Ook raden wij aan om:

- ▶ meer scenario's, inclusief verschillende Brexit-scenario's, te integreren bij het toepassen van waarderingstechnieken; en
- ▶ aannames, onderliggend aan belangrijke waarderingen en schattingen, te heroverwegen.

Extra informatie

Op www.ey.com/eu-referendum vindt u meer informatie over de ontwikkelingen en gevolgen van de Brexit.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Roy van Duuren

Assurance
+31 6 55 44 23 96
roy.van.duuren@nl.ey.com

Miquel Boeijink

IFRS Desk, Professional Practice Group
+31 6 21 25 28 83
miquel.boeijink@nl.ey.com

Leo van der Tas

IFRS Desk, Professional Practice Group
+31 88 407 50 35
leo.van.der.tas@nl.ey.com